

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И
СТРУЧНА СЛУЖБА ВАЉЕВО

Бирчанинова 128 А, 014/3519-390, 3519-391
e-mail: pssvaljevo@open.telekom.rs

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде
Сектор за рурални развој
www.psss.rs

АКТУЕЛНИ САВЕТИ ИЗ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ ЗА МЕСЕЦ МАРТ

Билтен бр. 3

РЕЗИДБА ЛЕСКЕ – *дипл. инг. Ђорђе Совиљ*

УСЛОВИ УСПЕВАЊА ЛУЦЕРКЕ – *дипл. инг. Снежана Стојковић-Јевтић*

ТЕХНОЛОГИЈА ГАЈЕЊА СУДАНСКЕ ТРАВЕ – *Др Радосав Вујић*

Ваљево, 25.03.2013. година

Тираж:
350 примерака

РЕЗИДБА ЛЕСКЕ

Леска је воћна врста за коју последњих година влада велико интересовање код произвођача. Производња леске у Србији задовољава од 15 % до 20 % потреба домаћег тржишта па је Србија принуђена да сваке године увози велике количине лешника иако у Србији постоје повољни агроеколошки услови за гајење леске. За разлику од јагодастих па и коштичавих воћних врста које се морају одмах предати у хладњаче или прерадити, плодови леске се лако и јефтино могу чувати до момента када их желимо продати.

Засади леске се подижу са две категорије садница, изданцима леске и садницама добијеним калемљењем сорти леске на мечију леску. Уколико се користи изданак формира се жбунаста форма а од садница добијених калемљењем формирамо стаблашице. Мечја леска као подлога не развија изданке као жбунасте форме код којих се сваке године морају избацити сувишни изданци.

Леску као и сваку другу воћну врсту треба орезивати како би редовно и добро рађала. Леска се орезује приликом формирања узгојног облика, резидбе на род и приликом подмлађивања.

Код сорти леске калемљених на мечију леску формира се круна у виду вазе или се формира пирамидална круна. Код формирања пирамидалне круне после садње саднице се прекраћују током пролећа на висини од око 1 до 1.20 м од земље. Ако има превремених гранчица оне се прво прореде а оне које смо оставили скраћујемо на 3 до 5 пупољака, с тим да водимо рачуна да вршни пупољак буде окренут ка споља. Током вегетације вршимо уклањање младара који су избили на деблу као и конкуренте вођици.

У пролеће друге године бирамо гране које ћемо да оставимо за прву серију скелетних грана, скраћујемо их а остале гране које немају повољан положај у круни избацујемо. Вођицу такође скраћујемо али тако да буде виша 20 до 30 цм од висине бочних – скелетних грана, овиме потенцирамо њен пораст. Током пролећа треће године бирамо један летораст за вођицу, опет га орезујемо око 20 до 30 цм вишље од нивоа следеће 2, 3 примарне гране које су се развиле на прошлוגодишњој вођици. Орезују се и секундарне гране првог спрата. У четвртој и петој години поступак је исти као и у трећој години.

Резидба у роду леске која је калемљена на мечју леску састоји се у одржавању формираног облика круне. Потребно је вршити проређивање круне у циљу боље осветљености круне. Прво треба избацити све поломљене, суве и болесне гране. Одстранити гране које се укрштају и гране које расту ка унутрашњости круне. Родне гране леске не треба прекраћивати већ се врши само проређивање вишка родних гранчица. Уколико их је превише треба их проредити и оставити на размаку од око 15-20 цм. Најродније гране леске су дужине од 20 до 25 цм. Дуже једногодишње гранчице од 40 цм можемо прекратити.

Када приноси почну да опадају обавезно треба извршити подмлађивање грана. Огољене гране треба заменити новим гранама. Код жбунастих форми сваке треће године треба остављати по један изданак за замену, који ће временом заменити једну изрођену скелетну грану. Ако се леска гаји као

стаблашица старије гране које су огољене и изрођене треба јаче орезати, прекратити на једну половину или једну трећину њене дужине.

Приликом резидбе дебљих грана треба обратити пажњу и правити глатке пресеке, извршити дезинфекцију бакарним препаратима и пресек премазати калем воском или фитобалзамом.

Дипл. инг. Ђорђе Совиљ

УСЛОВИ УСПЕВАЊА ЛУЦЕРКЕ

Луцерка је биљка умерено топлог поднебља. Семе јој клија на температури од 3-4 степена. У фази ницања може да поднесе мразеве од - 3 до - 6 степени. Касније повећава отпорност на ниске температуре тако да у првој години подноси - 15 степени док друге и треће године и до - 25 степени. Луцерка је осетљива на ниске температуре у фази пораста у стабло када изумире и на -2 до - 5 степени. Високе температуре могу негативно утицати на пораст, развој дуговечност и принос луцерке. Висина косидбе утиче на количину угљених хидрата у корену, што јој повећава отпорност на ниске температуре. Од октобра до новембра месеца повећава се концентрација шећера у корену и до три пута. Количина влаге у земљишту значајно утиче на отпорност луцерке на ниске температуре.

Луцерка је један од највећих потрошача воде. Земљишну влагу може користити до дубине од 2,5 м. У току вегетације највише троши воде у фази

интензивног пораста у стабло и образовања лисне површине. Луцерка добро подноси сушу захваљујући добро развијеном кореновом систему.

Луцерка најбоље резултате даје на оцедитим растреситим неутралним и плодним земљиштима. Слабије јој одговарају кисела, мочварна и мање плодна земљишта.

ЋУБРЕЊЕ ЛУЦЕРКЕ НА КИСЕЛИМ ЗЕМЉИШТИМА

Високи и стабилни приноси луцеркине крме могу се постићи применом правилног и адекватног ђубрења. За производњу 100 кг сена луцерка утроши 3,0 кг азота, 0,9 кг фосфора и 1,8 кг калијума. Луцерка се може ђубрити органским и минералним ђубривима.

Најбоље је да се ђубрење луцерке обави на основу резултата агрохемијских анализа када се могу одредити тачне количине појединих хранива. Обавезно је пре заснивања луцеришта проверити киселост земљишта односно његову рН вредност јер се луцерка не може гајити на земљиштима са рН вредношћу испод 5,5. Зато се ђубрењу луцерке на киселим земљиштима посвећује посебна пажња.

Примена кречног материјала, стајњака и молибдена на киселим земљиштима значајно побољшава принос и квалитет луцерке. При заснивању луцерке на киселом земљишту најбољи резултати се постижу употребом великих количина стајњака 4-5 т / ха кречног материјала уз инокулацију семена.

Примена микроелемената (цинка, бакра, бора, молибдена) такође утиче на повећање приноса и квалитета луцекиног сена. Луцерка је посебно осетљива на недостатак бора што се манифестује жућењем врха биљке.

дипл.инг. Снежана Стојковић-Јевтић

ТЕХНОЛОГИЈА ГАЈЕЊА СУДАНСКЕ ТРАВЕ

Један од битних фактора који утичу на стабилност и продуктивност у сточарској производњи управо је стабилна производња сточне хране, тј. правилно решена крмна база. У таквим условима гајења крмног биља мора бити адекватно заступљена и прилагођена условима средине.

Превелика улагања у производњу крмног биља, тј. сточне хране, могу утицати на рентабилност сточарске производње и с тим у вези цене сточарских производа.

Управо из тог разлога производња крмног биља мора бити прилагођена условима средине, где се мора водити рачуна о избору крмних култура, начину гајења и искоришћавања. Новија научна сазнања у производњи кабасте сточне хране на ораницама дају могућност јефтиније и квалитетније производње крмног биља.

Производња крмног биља најбоље спаја биљну и сточарску производњу, те из тог разлога може дати највећи допринос у производњи здравствено исправне хране уз уједно очување природне средине.

Једна од крмних биљка која заузима све већи значај у исхрани домаћих животиња, као и све веће површине на ораницама је суданска трава.

Суданска трава је за нашу земљу вредна крмна биљка. Истиче се отпорношћу на сушу и у тим условима потискује мање отпорне једногодишње крмне биљке. Поседује бројне позитивне особине по којима се истиче у односу на друге крмне културе. Подноси испашу, косидбу, има висок принос и квалитет, отпорна је на сушу, болести и штеточине и има велики значај у исхрани говеда.

Суданска трава сеје се од 10. Априла у два до три рока, у размаку од 10 до 15 дана. Може да се гаји као пострни усев када се сетва врши након жетве стрних жита у јулу.

Сеје се на растојање 15 до 50 цм у зависности од начина искоришћавања. Ако се сеје за производњу сена, сетва је ускоредна, на растојање 15 до 20 цм, а за производњу семена на 40 до 50 цм. Дубина сетве је 3 до 5 цм зависно од особина земљишта. Количина семена за сетву је од 18 до 50 кг. Пожељно је да се након сетве засејна површина поваља.

Суданска трава је вредна крмна биљка. Одликује се високим приносом масе која је доброг квалитета. Погодна је за исхрану у зеленом стању и производњу силаже, као и за испашу. За испашу користи се у летњем периоду када биљке достигну висину 30 до 40 цм.

При употреби за исхрану стоке у зеленом стању коси се пред избијање крмних метлица. За припрему сена суданска трава се користи када биљке достигну висину 60 до 70 цм.

Кошење суданске траве за силажу обавља се у фази метличења. При намени усева за спремање силаже, врло често се гаји у смешама, најчешће са сојом, грашком и грахорицом. Силажа добијена на овај начин има знатно бољи квалитет због већег садржаја протеина.

Први откос, од ницања до кошења, добија се од 45 до 50 дана, даљи откоси провењавају за око 40 дана.

Принос зелене масе у откосу креће се просечно 60 т/ха, суве масе 13 до 15 т/ха, а семена 1,2 до 1,3 т/ха.

Др Радосав Вујић